

Szám.

javára :
adás jö-
n!
F. b.

ap« to-
beszélt,
eret-ter-
mindig
atok to-
történik
abb rejt-

1 :
1 frt
2 „
4 „
n postai
nivalalá-
54. sz.

ivalala.

en,

KIS HÍR LAP

Ó, IRGALMAZZ, JÓ KIRÁLYNŐ! (Lásd a 189. lapon.)

Szerkeszti Forgó bácsi.

LVII. köt. 12. szám. Ára negyed évre 1 frt. Egyes szám ára 12 kr. 1899. szeptember 17-én.
Megjelen minden vasárnap 16 lapon.

AZ INKA MADARA.

— Elbeszélés, számos képpel. —

Irta Fenn György.

AHAJÓ korlátjára könyökölve bámul-
tam ki a végtelen sík tengerre és gyö-
nyörködtem a röpülő halak játékában. Nagy
rajokban szökkentek föl a kékes szürke víz-
ből, néhány pillanatig fönn lebegtek, majd
vissza bocsátkoztak a vízbe, hogy csak-
hamar újra felröpüljenek. Már persze akit
közülök be nem kapott az üldöző éhes
ellenség. Mert ami nekem mulatságos lát-
ványul szolgált, éppen nem játék e szegény
kis halaknak. Az éhes, falánk nagy halak
elől menekülnek. Sajátságosan kifejlett
uszó-hártyáikkal néhány perczig fenn tudják
magukat tartani a levegőben s ez idő alatt
ellenségek odább uszík.

Merengésből az riasztott fel, hogy
valaki ugyancsak keményen ráütött a vál-
lamra. Szinte boszusan fordultam hátra.
A hajó kapitánya állt előttem.

— Egy-két szóm volna, fiatal barátom,
szólt a szokott nyers hangján. Beszéltem
az uti-társával, de nem boldogulok vele.
Valami rokona, ugy-e?

— Az. Nagybátyám.

— No, attól tartok, nem gondolta meg,
micsoda esztelen kalandra vállalkozott. De
még ideje, hogy jobban meggondolja. Azért
hát, fiatal barátom, azt tanácsolom: beszélj
le a tervéről.

— Az fölösleges fáradság volna.

— Csöppet sem fölösleges. Nem tudja,
mi várja ott, ahová indult. Persze, az ilyen
fajta emberek vaktában mennek neki a
világnak. A nagybátyja afféle természet-
buvár, ugy-e?

— Az. Különösen a madár-világot tanul-
mányozza.

— Mi van azon tanulmányozni való?
Van madár, amelyet meg lehet sütni. Hát
azt megsütjük és megesszük. A többire mi
gondunk?

— A tudós ismerni akarja az olyat is,
amelyet nem lehet megsütni és megenni,
felelém mosolyogva.

— Okosabban is tölthetné az idejét.
De hát jól van. Azonban tudja-e, fiatal
barátom, miféle tájéka a földnek az, ahová
tudós nagybátyja el akar jutni?

— Ó igen! Olvastam, hallottam róla
eleget.

— Olvasott! És azt hiszi, ér valamit az
ilyen könyvből kiböngészett tudomány?
Megmondom én, mi várja ott. Az az egész
tájék a halál tanyája. Ott fészkel a sárga-
láz és egész sora a halálos nyavalyáknak.

— A nagybátyám orvos is, hát bizonyo-
san tud róla.

— Nem ér ott az ő doktori tudománya
egy pipa dohányt. Azért hát jobb lesz, ha
be sem teszik oda a lábukat. Abból ugy
sem lesz semmi, amit a nagybátyja beszél,
hogy madarakra fog vadászni a folyókon,
erdőkben.

— Már ugyan miért ne?

— Azért, barátocskám, mert a láz rövid
idő alatt leüti mind-kettejüket a lábukról.
Ha a lázzal megbirkóznak, no, akkor leütik
a vad indiánusok. Ha ezeket is el tudják
kerülni, majd bele fordulnak lélek-vesztő
csónakjokkal a szirtes parti tengerbe, vagy a
folyók forgatagaiba. Vagy eltévednek a
rengeteg erdőségben, ki sem találhatnak soha
többé.

— A nagybátyám tapasztalt utazó, már
sokfelé járt és buvárkodott; bizonyosan
ismeri az ilyen veszélyeket.

— Annál rosszabb, ha ismeri. A maga bőrét ám tessék neki koczkáztatni, de ilyen gyerek-ember, mint amilyen maga, fiatal barátom, nem arra való, hogy efféle bolondos kalandra hurczolja magát.

— A magam jó-szántából megyek, felelém nyugodtan. A bácsi azért egyezett bele, hogy kísérjem, mert meggyőződött, hogy nem ijedek meg az árnyékomtól, tudok lőni, uszni, futni, hegyet mászni és evezni is.

— Hahaha! Tehát azt hiszik, hogy majd boldogulnak ezzel a hitvány lélek-vesztővel?

És megvetőleg nézett a bárkának is beillő szép csónakunk felé, mely ott pihent a nagy hajó födélzetén. Kissé hevesen felelém:

— Igenis, hisszük, hogy a csónakunk nagyon jól fog szolgálni. Ezen fogunk a tengerpart mentén evezgetni, aztán majd behatolunk a folyókra.

— Azt hiszik? szolt a kapitány ismét gunyos nevetéssel. No, még ha féltuczat markos tengerész ülne beléje nem mondom... De egy szoba-tudós meg egy siheder gyerek!... Tudja-e barátocskám, mi lesz? Az, hogy amint ezzel a lélek-vesztővel tengerre bocsátkoznak, a legelső hullám oda csapja a parti sziklákhöz és darabokra töri.

Ezt már a nagybátyám is hallotta, ki épp ekkor lépett oda hozzánk.

— Nem bizonyos az, kapitány ur, mondá nyugodtan.

— Teljesen bizonyos, ha én mondom. Azért hát fogadja meg a tanácsomat, amíg nem késő. Maradjanak szépen itt a hajón. Utközben sok kikötőt fogunk érinteni, mindenütt kap olcsó pénzen annyi madarat, amennyit csak akar. Hát aztán kitömheti őket, ha kedve telik benne.

Nagybátyám jóízűen nevetett.

— No, akkor biz' akár otthon is maradhattam volna, mert jó pénzért otthon is kapok kitömni való madarat.

— Az lett volna a legokosabb, az már csak világos! pattant ki a goromba kapitány. Nekem mesterségem, hogy a tengert járjam, hát végzem a mesterségemet; de mit csavarog világgá, akinek van egyéb böcsületes foglalkozása, amiből megélhet?

Nagybátyám megint csak szeliden nevetett.

— Kedves kapitány ur, a tudomány vajmi keveset haladna előre, ha nem akadnának elszánt férfiak, akik nehéz kutató utakra vállalkoznak.

— Szép, szép. De aztán ismeri-e, miféle tájék az, ahová el akar jutni?

— Tudok róla egyetmást. Épp azért akarom bejárni, hogy alaposan megismerjem és hirt adhassak róla.

— No, sem megismerni nem fogja, sem pedig hirt nem ad róla, mert ott hagyja a fogát. De hát jól van, a makacs embernél falra hányt borsó az okos szó. Én figyelmeztettem; rám ne vessen, ha benne lesz a hinárban.

— Legyen nyugodt, kapitány ur. Ön nem lesz oka semminek. Csak tegye azt, amiben megalkudtunk.

A kapitány vállat vont és odébb ment, mi-közben valami »bogarás tudós« formát emlegetett. Nagybátyám mosolyogva nézett utána, aztán így szolt hozzám:

— Rudi fiam, ez a kapitány nem nagyon biztat; de remélem, nem rontotta el a kedvedet?

— Szó sincs róla, kedves Vilmos bácsi. Alig várom, hogy partra szálljunk és dologhoz láthassunk.

— Azt hiszem, holnap ilyenkor már célnál leszünk. Szedegesd össze minden holmidat, hogy készen legyen, mikor a csónakba kell berakni.

— Készen vagyok, akár mindjárt indulhatnánk.

— Helyes. Akkor hát... Ej, mi ez már megint?

A hajó elejéről dühös szitkozódás hallatszott s könnyen ráismerhettünk a kapitány hangjára; nyomban rá ütések csattantak, melyeket fájdalmas jajgatás követte. Vilmos bácsi össze ránczolta a homlokát.

— Már megint veri azt a fiut! szólt. Lelketlen, durva ember!

— Igazán szörnyűség! kiáltám nagy fölháborodással. De már meg is mondom neki...

— Semmit sem fogsz neki mondani, szólt Vilmos bácsi nagyon határozottan. Semmi jogunk, hogy bele avatkozzunk a dolgába. A hajón a kapitány az ur. Hanem

az bizonyos, hogy örülni fogok, ha végre elhagyhatom ezt a hajót.

Ekkor újra hallatszott lárma, de most a kapitány hangját majdnem tulharsogta egy még dühösebb hang. Erre is ráismertünk.

A hajó-ács kiáltotta:

— Tetszik, nem tetszik a kapitány urnak, de ugyan, hogy ez már gyalázat!

— Elhallgass, vakmerő, mert rögtön bezuzom a koponyádat! ordította a kapitány és láttuk, hogy fölemelte a kezét.

— No, csak próbáljon megütni! Vissza kapja kamatos-tul! felelt a hajó-ács.

— Micsoda? Hisz ez lázadás! Hé fiu! Hozd elő a kabinomból a

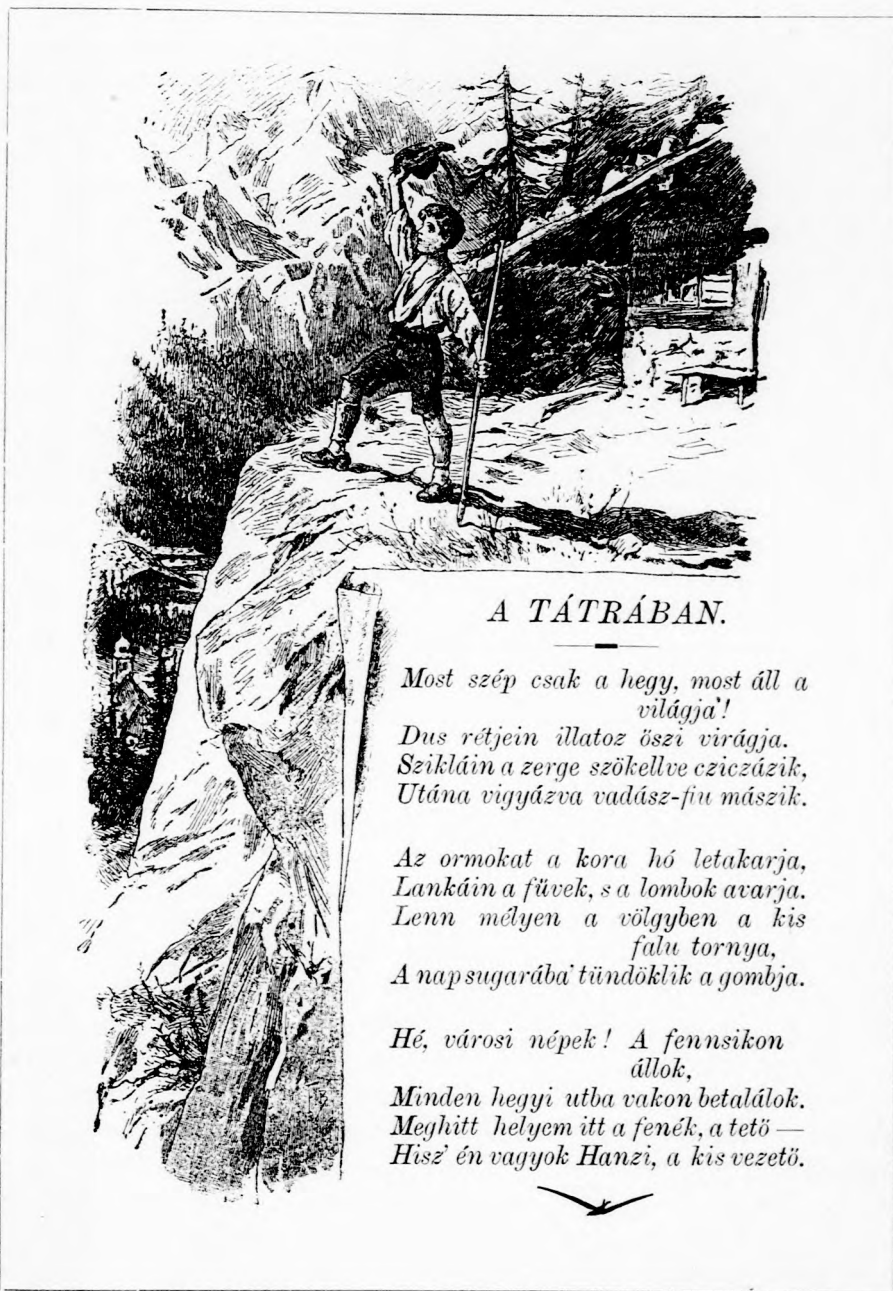
revolveremet! Rögtön lelövöm ezt a semmirevalót.

— No persze! felelt a hajó-ács szinte megvető hangon. Mit hetvenkedik olyan-nal, amit nem mer megtenni? Lőjjön csak (Folytatása a 182. lapon.)

— HÁT AZ MIFÉLE CSODA, AZ AZ INKA MADARA?

(Lásd a 182. lapon.)

A TÁTRÁBAN.

*Most szép csak a hegy, most áll a
világja!*

*Dus rétjein illatoz őszi virágja.
Szikláin a zerge szökellve cziczázik,
Utána vigyázva vadász-fiu mászik.*

*Az ormokat a kora hó letakarja,
Lankáin a füvek, s a lombok avarja.
Lenn mélyen a völgyben a kis
falu tornya,
A nap sugarába tündöklök a gombja.*

*Hé, városi népek! A fennsikon
állok,*

*Minden hegyi utba vakon betalálok.
Meghitt helyem itt a fenék, a tető —
Hisz' én vagyok Hanzi, a kis vezető.*

(Folytatás a 180. laphoz.)

rám! Abban a pillanatban leütik a matrózok és lánczra verik, ha ugyan a tengerbe nem dobják.

A hajó-ács ezzel ott hagyta a kapitányt a faképnél. Kevéssel utóbb egy szurtos, sápadt képű, körülbelől tizennyolcz éves suhancz haladt el mellettünk, balkezével a fél arczát eltakarva. Dani volt, a hajós-inas.

— No, fiam, már megint bajod volt?

— Mikor nincs bajom? felelt a fiu félig szomoruan, félig daczosan. Kora reggeltől késő estig töröm magamat, hogy megtegyek mindent, amit a kapitány ur kíván, mégis csak szidalom és verés a jutalom!

— Miért takarod el a képedet? kérde Vilmos bácsi. Mutasd, mi a bajod?

Dani ijedten kapta vissza a fejét, de e közben láthattuk, hogy a fél orczája egészen föl van dagadva.

— Ne ijedezzel, no! biztatta a bácsi. Hiszen én nem bántalak.

— Tudom, uram. De a többi, aki csak van a hajón, mind üt-ver, mert hát én csak szegény árva hajós-inas vagyok. No, csak a jó Illés mester nem bánt, még néha pártomat is fogja.

— Talán most is miattad kapott össze a kapitánnyal?

— Persze! Nem is szeretem, hogy tette. Végre is ő fogja megbánni. Pedig neki otthon felesége és gyermekei vannak. Én már nem bánom, akár mi lesz velem. Ha nem birom tovább, bele ugrom a tengerbe, elnyel a czápa és vége!

Köny lopózott a szegény fiu szemébe. Gyorsan letörölte és odább ment.

— Szegény Dani, mondám részvétellel. De szeretnék rajta segíteni!

— Magam is, felelt a bácsi. De hát nem tehetiünk érette semmit. És most már a magunk dolgára kell gondolnunk. Holnap ilyenkor már a magunk kis csónakjában fogunk evezgetni.

Oda sétáltunk a csónakhoz, mely minden szükséges holmival fölszerelve várta, hogy vízre bocsássuk. Volt kiemelhető és beállítható árbozca, jókora vitorlával, melyet sátor alakjába is össze lehetett huzni eső és nap ellen; egyik végénél födélzete is volt, mely alatt kényelmes pihenő hely kínálkozott; de még elfértek a ládák, hordók is, az utunkra való százféle aprósággal megtömve. Javában szemlélgettük, mikor ismét ott termett a kapitány.

— Na, ha jól megnézték a lélek-vesztőjüket, akkor talán elő veszik a jobbik eszöket és itt maradnak a hajón.

— Eszem ágában sincs, hogy itt maradjak, felelt nagybátyám nyugodtan. Sőt kérem, hogy most már tartsa kapitány ur szem előtt a megállapodásunkat.

— Miféle megállapodást?

— Azt, hogy Jukatan partjai közelében vízre bocsát a csónakkal. Így alkudtunk meg.

— Ez igaz. De hát mi keresni valója van ott. Közép-Amerikának ezen a szerencsétlen táján?

— Már mondtam. Madarakat fogok gyűjteni, különösen pedig addig vissza nem térek, míg az Inka madaraiból, a kvizálok-ból, néhány példányt nem szerzek.

— Hát az miféle csoda, az az Inka madara? kérde a kapitány gunyosan. (Lásd a képet a 180. lapon.)

— Valóban csodaszép madár, de a legnagyobb muzeumok is csak silány példányt bírnak belőle. Nagyon ritka madár, csak a

bennszülött indiánusok tudnak hozzá férni, de ők nem lövik le, mert most is él köztük a hagyomány, hogy hajdanában, réges régen ez volt a fejedelem, az Inka madara, csak az Inka díszesíthette magát a tollával. Fehér-bőrü ember eddig alig juthatott hozzá. Hát én hozzá fogok jutni, kifürkészem élet-módját és ezzel betöltök egy hézagot a természet-tudományban.

A kapitány hangosan nevetett.

— Soha ilyen bolondságot! Talán azt is hiszi, hogy ha megkaparított egy ilyen haszontalan szárnyas jószágot és forgót csinált magának a tollából, hát az indiánusok megteszik Inkának? No, gratulálok! De ha olyan nehéz hozzá férni ehhez a madárhoz, miből fognak addig megélni?

— A ládáinkban bőven van élelmi szer, de meg közben majd vadászatunk és halászatunk is.

— Vagyis, ön semmikép sem akar az okos szóra hallgatni, hanem azt akarja, hogy kitegyem a partra abba a vad országba?

— Éppen csak azt akarom, felelt Vilmos bácsi nyugodtan.

— És nem bántja a lelki-ismeret, hogy halálba viszi magával ezt a fiatal gyereket?

— Csöppet sem. Az én Rudi öcsém bátor és ügyes fiú, a maga jószántából jön. Azért tehát ne vitatkozzunk tovább, kapitány ur! Számításom szerint a hajó holnap dél tájban a jukatani partok közelébe érhet. Tehát legyen szíves idején intézkedni, hogy a matrózok vizre bocsássák a csónakomat, belé rakják a ládáimat s én aztán indulhassak a magam útjára.

— Ha úgy tetszik, legyen úgy!

S a kapitány vállvonogatva sétált odább. Nem sokára a hajó tulsó végéről hangzott harsogó, szitkozódó hangja s nyomban rá

a szegény Dani jajgatása. Vilmos bácsira néztem s egyet gondoltunk:

— Csak már itt volna az a holnapi nap, hogy elhagyhassuk ezt a hajót!

(Folytatása következik.)

KÁROLYKA ALSZIK.

(Képpel a 184—185. lapokon.)

Selyem paplan, fehér párna —

Ah, mi édes az ő álma!

Elhanyaglik kerek karja.

Merő béke kedves arcza.

Hejh, pedig, ha imetten van.

Haja lobog, szeme lobban.

Szüntelen motollál karja.

Lábá a padlót rugdalja.

Mondja is az édes anyja.

Mikor le-letakargatja:

»Csöndes, a szava sem hallszik...

Nagyon szelid — mikor alszik.«

ISTEN VELED!

— A »Kis Lap« színes mű-melléklete. —

HOL volt, hol nem volt: régesrégén valamikor Mese-országban volt, hogy a kurta lábu, hosszú szakálu jó kis manók egy napon váltig meg voltak akadva. Nem is csoda, mikor olyan furcsa valamit találtak. Nem is valamit, hanem valakit, még pedig egy kicsike kis leányt, aki ott szendergett a fűben, a manócskák sűrű erdejének a szélén.

— Én tudom, mi ez, ki ez, szólt a legöregebb és legbölcsebb kis manó. Ez leányka, még pedig nagyon kicsike gyermek-leányka. Hogy került ide?

— Láttam tegnap a gonosz Mirigy boszorkányt ezen a tájon ólálkodni. Bizonyosan ő lopta el a kicsikét, hogy bánatba döntse a gyermek szüleit.

— Semmi kétség. De ezt nem engedhetjük meg!

— Igen ám, de mit tegyünk? A birodalmunk határán túl járunk nem szabad; de hiába is mennénk, mert nem tudjuk, kinek a leánykája ez a kicsike.

No, már ez nagy hiba volt, mert valóban úgy volt. Törték a fejüket, de sokáig nem tudtak semmi okosat kitalálni, pedig a fejük nagy volt, elég ész fért el benne. Végre is azt mondta az öreg:

— El nem hagyhatjuk szegénykét, anyjához sem vihetjük, hát magunkkal visszük és fölneveljük. Idővel aztán majd meglátjuk, mi lesz.

— Nagyon helyes! mondták mind a többiek. Csak jó az öreg a háznál.

Magukkal vitték a kicsikét, aki azt megtudta mondani, hogy Iluska a neve, de egyebet nem. Csacsogott, nevetgélt, majd meg a mama után sirdogált: de mikor a jó kis manók gyöngéden csititgatták, dédelgették, lassanként megnyugodott és mosolyogva aludt el az ölükbén.

Es aztán ott maradt Iluska náluk és lassacskán szépen felnövekedett. A tudós manók mind-egyike megtanította valamire: az egyik sütni-főzni, a másik szőni-varrni, ismét másik sokféle hasznos ismeretre. Ő pedig azzal hálálta meg, hogy figyelmes gonddal járt a kedvükben, rendben tartotta a házukat, pompás lakomákat főzött nekik. Soha sem volt a kis manóknak ilyen jó dolguk. No, de szerették is és kényeztettek az ő kedves leányukat! Az volt a boldogabb, aki valami örömet szerezhetett neki.

De végre aztán egy napon mi történt? Délczeg ifju lovas hatolt be csatlósával az

KÁROLYKA ALSZI. (Lásd a 183. lapon.)

erdőbe. Meglátta egyik manócska és intette:

— Fordulj vissza, ifju, mert itt járnod tilos! Ha pedig ellenséges a szándékod, akkor halál fia vagy!

— Nem jövök én ellenségül, kedves jó kis manó! A testvérkémet keresem, kit sok évvel ezelőtt a gonosz Mirigy boszorka kastélyunkból elrabolt. Jó anyámnak nincs azóta se éjjele, se nappala s most, hogy fölnevekedtem: megfogadtam, hogy felkutatom testvérkémet, ha a világ végeig kell is vándorolnom. Mondd, jó manó, nem tudsz róla valamit?

Elborult a manó arca. Nagyot sóhajtott, de aztán így szólt:

— Tudok, tudok: nektek örömet, magunknak bánatot. Jőjj velem derék ifju, már elérted czélodat.

Volt öröm is, busulás is a jó manók hajlokában. Hogy Iluska vissza térjen szüleihez, azt dehogyan is akarták volna akadályozni; de hogy válniok kellett kedves fogadott lányuktól, azon bizony nagyon szomorkodtak. Iluska is sajnálta, hogy válnia kell jötevőitől, de hát persze mégis csak inkább vágyott igazi szüleihez.

Melegen elbucszkodtak s a két testvér lóra ülve utra kelt. Nagy darabon kísérték a jó manók és könyezve kiáltották utána:

— Isten veled, jó Iluska! Élj boldogul s gondolj reánk!

ZSUZSIKA ÉS MISIKE.

— Tündér-vigjáték két felvonásban. —

(Képpel a ezimlapon.)

(Vége.)

Második felvonás.

Szinhely: a paraszt-szoba, mint az első felvonás végén.

Első jelenet.

Zsuzsika, majd Misike, később Örzse asszony, István gazda.

Zsuzsika (kosárral a karján lép be s a kosárból két tejes köcsögöt és tányéron vajtak ki az asztalra.) Így ni! Ezzel szerencsésen megvolnék! Nem tudom igaz-e, hogy aki korán kel, aranyat lel; de hogy sokat végezhet, az már igaz. Gazd'uram és a felesége még alszanak... szerencsére! Jól végezhettem a dolgomat. Adtam enni a jószágnak, a tehénkét megfejtem... vajtak is köpültem. (Seprüt vesz elő és söprögget, aztán törülget.) Most még itt takarítok össze egy kicsit... talán csak nem lep meg Örzse néni? Eddig még mindig sikerült elosonnom előle... de bizony szeretném, ha már vége volna ennek a bujósodinak. No, most még ide készítem a reggelit (az asztalon rakosgat)... itt a friss jó tej... hozzá jó vaj... szelek mindjárt kenyeret is, hogy gazd'uraimék mindent készen találjanak. (Figyel.) Jön valaki! No, már futhatok, minden rendben van. (El.)

Misike (a másik ajtón lassan, lustán jön be és ásitoz.) De jó lett volna még egy sort aludni! Nem is tudom, mire való az, hogy olyan nagyon korán kell fölkelni? Már csak fölkeltem, no... ne mondják, hogy lusta vagyok. Az az ostoba tehén, malacz már hajnalban enni kíván és Örzse asszony azt akarja, hogy idején lássam el. No, eddig szerencsém volt... mire én oda értem, mindig el voltak látva... bizonyosan gazd'uram maga jár ott még hajnal hasadtakor. Minek törjem hát én magamat? No bizony! Előbb jó magam szeretnék reggelizni. (Szét néz az asztalon.) No, meg is tehetem. (Iszik

a köcsögből.) Nagyon jó. Egy darab vajjas kenyér sem fog megártani. (Megken egy darab kenyeret és enni kezdi.) Pompás friss vaj! (Figyel.) Ohó! Lépteket hallok. Talán István gazda... Jó lesz elbujni. (El.)

Örzse asszony (belép és meglepődve néz körül.) Ej, lám! Ez már csak derék! A szoba össze takarítva, a tej kifejve, a vaj megköpülve, a reggeli az asztalra készítve! Ez a Misike, ugy látszik, inkább efféle házi dologra való igazi kis Katuska. Ugyan fűrgén kellett hajnal óta dolgoznia, hogy ennyire elkészüljön. Az uramnak a dolgaiban már nem olyan ügyes, néha bizony kárt is csinál... no de majd bele okul. Látom, nagyon iparkodik.

István gazda (belép.) Ugyan jókor dolgozhoz látsz minden reggel, anyjukom! Még az én dolgomat is te végzed. Mire kijutok az istállóba, már mind el van látva a jószág.

Örzse asszony. Hát csak iparkodom, apjuk, hogy könnyebbséged legyen. (Félre.) Jól végzi a Misike a dolgát látom.

István gazda. És már itt is minden rendben! A reggeli az asztalon. De friss menyecske vagy.

Örzse asszony (kissé akadozva.) Hogy ne?... persze...

István gazda (félre.) Ahá! Nem ő végezte mind-ert a sok munkát, hanem az én szorgalmas kis Zsuzsikám. (Fenn.) No, most hamarosan falatozok egy kicsit (Leül és eszik.) aztán megyek a mezőre, lekaszálok egy darabot és hozok a tehénnek füvet. Itthon már nincs dolgom. De csak jó is az, ha segítsége van az embernek!

Örzse asszony. Ugy-e öregem, ugy-e? (Félre.) Ez jó Misinek.

István gazda. Ühüm! (Félre.) Ugy látszik, egybe-másba csakugyan bele kotnyeleskedik az anyjukom is. Tudom is mibe. (Fenn.) Csak azt szeretném tudni, mi történik egy idő óta... mind-untalan van valami hiba a szerszámjaim körül. Most is a kaszámat egészen össze görbitve találtam, ki is csorbitva; alig tudtam úgy a hogy kiigazítani.

Ör
Okve
harag
hiba

Ist
csak
már
zok

Ör
tetsz
az as
kóját
gatni
egysz

Mi
hetek
Ör
szóm
Mi
csak

Ör
béké
lalta
és ér
meg

Mi
mit v
Ör
gokb
jó g
még

Mi
tom.
Ör
rád.

van
tál
rakd
hely
tod.

Misi

Mi
után.
Talá

Örzse asszony (Félre.) Ej, az a Misike! Okvetetlenül ő babrált vele. (Fenn.) Ne haragudjál apjukom! Persze, megesett a hiba... de majd veszek szép új kaszát...

István gazda. Jól van no, hiszen majd csak elszolgál még ez is. (Fölkel.) Most már megyek. Hol is a ponyva-lepedő? Hozok jó nagy háttal takarmányt haza. (El.)

Örzse asszony. Hehehe! Kezd a segítség tetszeni az öregemnek... Ni, itt hagyta az asztalon a pipáját meg a dohány-zacsokját. Pedig szeret közben-közben pipázgatni. No, már nem viszem utána, meglesz egyszer a nélkül is.

Misike (az ajtón óvatosan benéz.) Bejöhettek?

Örzse asszony. Jöhetsz bátran. Ugy is szóm van veled. Mit csináltál a kaszával, he?

Misike (zavarodottan hebegve.) Hát... csak... izé... igenis... próbáltam...

Örzse asszony. No, az affélenek hagyj békét, nem való a kezvedbe! Magamra vállaltam a hibát, hát most már nincs baj és én is megbocsátom, mert a többi dolgot meg nagyon jól végezted itt a ház körül.

Misike (félre.) Én ugyan nem tudom, mit végeztem, de ha jól van, hát legyen úgy.

Örzse asszony. Ugy látom, a házi dolgokban ügyesebb vagy. Bizonyosan valami jó gazdasszony mellett kuktálgottál, talán még főzni is tudsz?

Misike. Ó... ó igen... megpróbálhatom. (Félre.) Csak aztán megegyétek!

Örzse asszony. No, egészen nem bizom rád. Hanem egy kicsit segíthetsz. Dolgom van a faluban, addig hámozd meg ezt a tál burgonyát, vágd mindegyiket négy felé, rakd fazékba, tölts rá vizet és tedd a tűzhelyre. A tüzet most mindjárt megrakhatod. (El.)

*

Második jelenet.

Misike, majd Zsuzsika, később három tündér, aztán Örzse asszony.

Misike (arcát fintorgatva néz a távozó után.) Hát ugyan még mit ne csináljak? Talán Jutka vagy Panna vagyok én, hogy

rántást kavarjak, krumplit hámozzak? Hm! Mégis csak bele köllene fogni, mert ha megjön... (Kést vesz elő és egy krumplit hámozni kezd.) Ostoba krumplija! Minek van héja, hogy hámozni kell? Ha legalább alma volna, hogy bele is haraphatnék... Nini! Mi jut eszembe! Van a kertben almafa... most senki sincs itthon... letéphetek egy pár almát. (Lecsapja a kést és krumplit.) Meg is teszem! (El.)

Zsuzsika (a másik ajtón belép.) Láttam Örzse nénit, amint a faluba ment. Most talán végezhetek itt valamit. Ahá! Krumpli van itt hámozni való, bele fogott, de abba hagyta. Lássunk hozzá szaporán. (Hámozgat.) Bizonyosan ebédre lesz... Majd megrakom a tüzet is. Mire Örzse néni megjön, már főni fog. (Figyel.) Jaj, ki jöhet? (Futni kezd és az ajtóig ér.) Jaj! (Vissza hökken.) Ki az!

Misike (belép s az ajtóban ijedten áll meg.) Jaj!

Zsuzsika. Nini! Misike!

Misike. Nini! Zsuzsika! Hát te mit keresel itt?

Zsuzsika (vissza térve a munkájához.) Ó, én már három hete vagyok itt. István gazda fogadott be, hogy segítségére legyek Örzse asszonynak; de most még rejtőznöm kell, mert Örzse asszony nem szereti a lányokat.

Misike (nevetve.) Jaj de furcsa! Én is szakasztott ilyen módon vagyok itt három hét óta, csak hogy engemet Örzse asszony fogadott be, hogy az urának segítsek.

Zsuzsika. De aztán iparkodtál-e, Misike? Vagy tán most is csak a régi vagy? Dolgoztál becsületesen?

Misike (akadozva.) Hát... tudod... izé... no, fiúllenteni nem szoktam, igaz ami igaz: én bizony jobb szeretek játszani, hát itt is csak azt tettem. De szerencsém volt... (Homlokához kap.) Ó, most már értem! Te is itt voltál hát mindig te végezted el azt is, amit nekem köllött volna! Most is te hámozd a krumplit helyettem.

Zsuzsika. Már azt biz' én nem tudom, hogy helyetted-é. De iparkodni mindig iparkodtam. Hanem, ó Misike!... mért nem

térsz már eszedre! Mi lesz belőled? És a jó tündérkéket is magadra haragítod. Hogy fogsz nekik beszámolni? Pedig talán már itt is az ideje.

Misike (meghökkenve.) Ejnye no... erről meg is feledkeztem. Persze hogy haszontalan ficzkó vagyok... de mit tegyek? Nem értek semmihez.

Zsuzsika. Ha komolyan rá szánod magadat, hamar megtanulsz sok hasznos dolgot. Sokféléhez pedig nem is köll egyéb, csak jó akarat. Ni, a gazd'uram itthon felejtette a pipáját, dohányját s most bizonyosan bosszankodik. Kivihetnéd neki a mezőre.

Misike. De ha meglát? Még nem szabad rólam tudnia.

Zsuzsika. Ügyesen oda osonsz, hogy meg ne lásson és leteszed a pipát olyan helyre, ahol szemébe ötlük.

Misike. No, ezt megtehetem. Sétálni ugyanis szeretek. (Fölszedi a pipát, dohányzacskót és elsiet.)

Zsuzsika. Ó, ugy aggódom Misikéért! Csak már jó utra térne! Talán... talán megteszi, hiszen maga is kezdi belátni. Csak későn ne legyen! (Három tündér lép be.) Mit látok? Az én kedves védőim, a jó tündérek! Jaj, de örülök, hogy látlak!

Első tündér. Eljöttünk, mert szeretünk, tehát figyelmeztetünk, hogy ma jár le az idő s számolnod kell királynőnknek. Jöjj velünk!

Zsuzsika. Már gondoltam rá. Megyek is. De... félbe hagyjam a munkámat? Szeretném, ha készen hagyhatnám itt.

Második tündér. Ezt helyesen mondod. Mindig gondos, szorgalmas vagy. Hát fejezd be és jöjj utánnunk.

Zsuzsika. Igenis. Majd sietek.

Harmadik tündér. Ligetünk szélén a megjelölt helyen megvárunk. (Tündérek el.)

Zsuzsika. Kedves jó tündérkék! Még figyelmeztetnek is! No már nem sok van hátra, mindjárt elkészülök. (A tátra hajolva szorgosan hámozgat.)

Örzsze asszony (belép és csodálkozva néz Zsuzsikára.) Mi ez? Ki ez? Hisz' ez nem Misike! (Hirtelen oda lép és vállon ragadja

Zsuzsikát, aki ijedten ejti el a kést és fölpillant.) Ki vagy te, mi dolgod itt? Hogy mertél betolakodni a házamba és hozzányulni valamihez?

Zsuzsika (félénken.) Kérem szépen... nem tolakodtam be... István gazda fogadott be és ő hagyta meg, hogy végezzek amit tudok.

Örzsze asszony. Micsoda? Az uram fogadott be? Az én hirem-tudtom nélkül? Hallatlan! És mikor?

Zsuzsika. Már vagy három hete...

Örzsze asszony (növekedő haraggal.) Három hete! És itt rejtegetted? Így akart megcsalni?! No, ezt nem viszi el szárazon! Kerüljön csak elémbé, kikaparom a szemét.

Zsuzsika. Ó kérem, szépen kérem, ne haragudjon... a gazd'uram jót akart...

Örzsze asszony (mind mérgesebben.) Persze, jót akart! Megcsalt, rászédett! Hallatlan, rettentő! De majd lesz neki nemulass, csak kerüljön haza! Te pedig, gyönyörűséges virágszál, addig fogva leszel ebben a szekrényben. (Megragadja és egy nagy szekrény felé vonszolja.)

Zsuzsika. Jaj, eresszen! Kérem, eresszen! Sietős utam van, épp most voltak itt érttem...

Örzsze asszony. Jól van, jól galambocskám! Hehehe! Szeretnél elröpiülni? De abból semmi sem lesz! (Betuszolja Zsuzsikát a szekrénybe és rácsukja az ajtót.) Így ni! Most pedig megyek a drágalátos uram elébe. (El.)

Zsuzsika (a szekrényből, mind-inkább gyöngülő hangon.) Ó! Eresszen ki!... kérem!... kérem!... A tündér-királynő vár... jaj!... végem van... végem!

*

Harmadik jelenet.

István gazda, majd Örzsze asszony.

István gazda (belép, hátán ponyva-lepedőbe kötött nehéz batyuval, melyet nagyon óvatosan tesz le a földre.) Így ni! Elhoztalak, ugy-e? (A batyuhoz beszélve.) Azt tanácsolom, ne kapálózzál, ne orditozzál, mert elpáhollak. Ki nem bujsz úgy sem, jól bekötöztelek.

(Körükerülj
álnok
tudor
Nem
Amin
csak
bokor
megye
dohán
tanác
lappal
szökő
mesél
az ut
öcskő
hát r
(Örzsze
gyere
veled

Örzsze asszony
István gazda

végez
tél tu
fiut f
tagad
szökn
be. It
óriási

Örzsze asszony

öreg,
István gazda

tóm!
Hisze
a pon

Örzsze asszony

is his
amive
bizony
rászéd
tartog
fogtar

(A zs
szekré
szál!

ez? E
egy b
(Félve

(Körül néz.) Nincs itt az asszony... no, kerüljön, csak élembe! Hallatlan! Ilyen álnokság! Egy fiut tartogat itt a hírem-tudtom nélkül! De rajta vesztett, hehehe. Nem volt elég gyors lába a ficzkónak! Amint ott a mezőn kaszálgatok, egyszerre csak látom, hogy egy fiu settenkedik a bokor körül, ahol a ponyvát hagytam. Oda megyek, fülön fogom... hát nála a pipám, dohány-zacsóm s azt mondja, hogy Zsuzsika tanácsára hozta, hogy már hetek óta itt lappang a házamban! Bezzeg most már szokott volna! S még olyan furcsaságot mesélt, hogy tündérekkel találkozott, sietős az utja. Engem ugyan lóvá nem tesz, öcskös! Nagyon kapálózott, nem akart jönni, hát ráborítottam a ponyvát és elhoztam. (Örzse asszony belép.) Gyere csak, asszony, gyere csak! Egy kis számadásom van veled!

Örzse asszony. De nekem is ám veled!

István gazda. Majd csak előbb az enyémet végezzük. Azt szeretném tudni, hogy miért tudom és bele-egyezésem nélkül egy fiut fogadni a házba? No, ne is próbáld tagadni! Nyakon csiptem a ficzkót és mert szokni akart, ebbe a ponyvába kötöttem be. Itt van la! (Szétoldja a ponyvát s egy óriási béka látható.)

Örzse asszony. Meghibbant az eszed, öreg, hogy békát czipelsz a házba?

István gazda (hüledezve.) Uram Teremtőm! Mi ez? Varázslat, boszorkányság! Hiszen fiut, valóságos eleven fiut kötöttem a ponyvába!

Örzse asszony. Az ám! Majd bizony el is hiszem! Ugyan szépen bizonyítottad be, amivel vádoltál! De én majd jobban bebizonyítom, hogy te igenis ravaszkodtál, rászedtél, hírem-tudtom nélkül egy leányt tartogattál itt a házban. Csak hogy fülön fogtam ám és becsuktam ide az almáriomba. (A zsebéből elő veszi a kulcsot és kinyitja a szekrény ajtaját.) Jőjj csak elő, szép virágszál! (Ijedten fölsikolt.) Jaj Istenem! Mi ez? Hiszen a lány nincs itt, hanem helyette egy beteg galamb hever a szekrény alján! (Félve, habozva fölveszi.)

István gazda. No ugyan szépen bizonyítottad be, amivel vádoltál!

Örzse asszony. De ha mondom! Valóságos eleven kis leányt zártam ide! A kulcs a zsebemben volt, ki nem szabadulhatott. Ó jaj! Ó jaj! Ez valami gonosz varázslat! Félek, nagy baj lesz belőle!

István gazda (aggódva.) Magam is félek! Mert az már csak bizonyos, hogy valóságos eleven fiu volt, akit ebbe a ponyvába kötöttem... és ó jaj!... mi lett belőle! A lelkemen szárad, hogy ilyen csuf békává lett!...

Örzse asszony. Nekem meg, hogy az a lányka így elváltozott! Jaj, apjukom, mi lesz velünk? Boszorkányok jártak itten, gonosz átok ért bennünket! Ó jaj, mi lesz velünk?

*

Negyedik jelenet.

Voltak. A tündér-királynő. Tündérek.

A tündér-királynő (tündéreitől kísérve lép be.) Méltán félték, ijedeztek, mert rosszat miveltetek!

István gazda (álmélkodva hátrál.) Ó! Ó! Ki ez? Almodom-e, vagy káprázik a szemem?

Örzse asszony (szintén.) Csoda látvány... Tán tündérek... ez meg a tündér-királynő...!

A tündér-királynő. Nincs különben. Am de mások örvendenek, ha látnak engemet, ti pedig remegtek, s nem hiába. Mert ti okoztátok, hogy Zsuzsika és Misike (a békára és a galambra mutat) ilyen sorsra jutottak. Nem jelentek meg előttem, a mikorra megrendeltem s elérte őket a büntetés, melyet előre kiszabtam. De miért nem jöhettek el?

István gazda. Ó jaj, ó jaj! Misit én nem eresztettem!

Örzse asszony. Jaj nekem, jaj! Zsuzsikát meg én tettem rabbá. Ó irgalmazz, jó királynő! (Lásd a képet a czimlapon.) Mondd, mit tegyünk, hogy e két szegény gyermek sorsa ne nyomja a lelkünket! Parancsolj s mindent megteszünk!

István gazda. Igenis, mindent megteszünk!

A tündér-királynő. Legelőször is helyezték e két szerencsétlent be oda a szek-

rénybe. Majd meglátom, mit tehetek. (István gazda a békát, őrzse asszony a galambot beleszi a szekrénybe, melynek aztán bezárják az ajtaját.) Most álljatok ide élém, öregek! Tisztességben, egymást szeretve és támogatva öregedtetek meg, de most nagyot hibáztatok mind a ketten: nem tudatok szeretetben megegyezni, hanem mind-egyikötök a maga szeszélyét akarta a másikra rákényszeríteni, mind-ketten ravaszkodtatok, alatomoskodtatok, és mikor az egymás furfangját fölfedeztetek, nem arra gondoltatok, hogy jót akart a másik, hanem haragot tápláltatok.

István gazda (bűnbánólag.) Igaz, igaz! Bánom és röstellem!

Őrzse asszony. Lelkemből szégyenlem! Nem is teszem soha többé!

A tündér-királynő. Szentül megfogadjátok?
István gazda. Szentül fogadom!

Őrzse asszony. Soha csibém ki ne keljen, tehenem tejet ne adjon, ha megszegem fogadalmamat!

A tündér-királynő. No's, mindjárt meglátom, tartjátok-e fogadástokat. (Varázsvesszejével a szekrényre üt.) Oszoljon el a varázslat, legyen minden úgy, amint volt! (A tündérekhez.) Vezessétek elő a szekrény rabjait. (A tündérek kinyitják a szekrényt s kézen fogva elővezetik Zsuzsikát és Misikét.)

*

Ötödik jelenet.

Voltak. Zsuzsika. Misike.

István gazda (Misikéhez siet és megöleli.) Itt a fiú, itt van újra! Csak hogy vissza kerültél! Ne félj, már nem haragszom, inkább fiammá fogadlak.

Őrzse asszony. (Zsuzsikát megölelve.) Hála Istennek, csak hogy ismét látlak! Itt maradsz nálam, kedves lányom.

A tündér-királynő. Megálljatok! Odáig még nem vagyunk! Hogy ti öregek igazán jó utra tértetek, azt már látom; de az még a kérdés, hogy ez a két gyermek érdemes-e a szeretetre? Zsuzsika, miről tudsz beszámolni?

Zsuzsika. Kegyelem, ó jó királynő! Tudom, nagyot vétettem, hogy nem jelentem meg előtted, amikorra parancsoltad...

A tündér-királynő. Nem vagy oka, jól tudom, tehát ezt megbocsátom. De tudsz-e jót mondani viselt dolgaidról?

István gazda. Azt én tudom megmondani. Jobb, kedvesebb, szorgalmasabb lányka nincs hét vármegyében!

A tündér-királynő. Akkor hát jólét, boldogság legyen jövő osztály-része. — Hát te, Misike, végeztél-e valami jót?

Őrzse asszony. Ó, Misike derék fiu, buzgó, rendes, szorgalmas...

A tündér-királynő. Igaz, Misike?

Misike (lehorgasztott fejjel, szomorúan.) Nem, nem úgy van. Lusta voltam, és gondatlan. Zsuzsika tett mindent, amit az én munkámnak hittek.

A tündér-királynő. Akkor hát, bár mint sajnálom, sorsod az, hogy vissza térj a csuf béka alakjába.

Zsuzsika. Ó, irgalmazz, jó királynő! Én sem volnék soha boldog, ha Misikét e sors érné! Aztán kezdett is már javulni, már belátta nagy hibáját s épp mikor először tett jót, akkor érte a varázslat.

István gazda. Én is kérlek, ó királynő, most az egyszer még kegyelmezz! Majd én gondjaimba veszem, oktatom és embert faragok belőle.

Misike (őszinte meghatottsággal.) S én hálas fiu leszek!

A tündér-királynő. Ám legyen, hát megbocsátok, de csak föltételeesen! Jól jegyezd meg, Misike: amely napon vissza esnél régi gonosz hibáidba, rögtön elér büntetésed s akkor menthetetlenül!

Misike. Ó, nem félek, mert okot rá soha adni nem fogok.

Zsuzsika. Én pedig segíteni fogom, hogy a jó uton maradjon.

Őrzse asszony (magához ölelve Zsuzsikát.) Milyen nemes, jó leányka! Jőjj szívemre, az én kedves lányom leszel.

István gazda (Misikét ölelve magához.) Te pedig az én fiam.

A tündér-királynő (a tündérékhez.) Művünk immár befejezve, nyugton haza térhetünk. (A többiekhez.) Tartsátok meg mindig hiven, amit most fogadtatok s akkor tiszta sze-

retetben, kölcsönös nyílt bizalomban, szorgalmas munkásságban fogtok élni boldogan!

— Függsöny legördül. —

Pótló rejtvény.

— ma	— és
— ok	— kör
— alap	— ár
— kos	— én
— ék	— lég
— lap	— öröm

E szavak elé ragasszatok egy-egy bötüt úgy, hogy mindenikből új, önálló értelmű szó váljon, a kezdő-bötük össze olvasása pedig tanulóknak nélkülözhetetlen tárgyat jelöljön meg.

A megfejtők névsorából elsőnek kisorsolt kapja jutalom-nyereményül a következő művet:

„Tündérmesék“.

Világ-hírű szép tündérmesék, a magyar gyermekvilág számára átdolgozva, számos képpel, díszes angol vászon-kötésben.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« LVII. köt. 10-dik számában közölt képrejtvény megfejtése:

Üttörő.

Helyesen fejtették meg: Makay Béla, Csékló Lenke, Ifj. Kray István, Hollós László, Pyber Margit és Laczi, Sier Friezi, Mérey Ágosta

és Dalma (részben), Badics Gizi, Lengyel Margit és Kálmán, Vörösmarthy Iona és Iduska, Kiss Margitka, Diémár Kálmán, Lánér Nellike, Toperczér Ödön, Szitányi Lola és Ella, Kazy Péter, Nickel Jenő, Nagy Lenke és Ernő, Girardi Margitta, Kossaczky Gyula, Kazy Livia, Kummerer Paula, Vladár Matild és Endre, Török Gabriella, Mäder testvérek, Wurm Betty (részben), Zsákó Gyula, Rozenfeld Erzsé és Dalma, Preisach Frida, Sziklay Vera, Masjon Márta és Vili, Péterfy Vilma, Urbán Elly, Vámgel Sárika és Erzsike, Pollák testv. (Nem idegen írás? F. b.). Rappensberger Emmi és Laczi.

A jutalom kisorsolása szabályszerűen megtörténvén, nyertes lett ifj. Kray István Lócsén, kinek a jutalom-könyvet (»A rabszolga-karaván«, rajzok az afrikai rabszolga-vadászok elleni harcokból, kalandok és népismertető leírások, Falkenhorst és May nyomán átdolgozta Arkövy Rikárd, számos képpel) a kiadó-hivatal megküldi.

*

A »Kis Lap« LVII. köt. 9-dik számában közölt rejtvény megfejtését még beküldték: Kazy Livia, Nagy Lenke és Ernő, Velits Irénke és Mártuska.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Frankl Miczi. Első levélnek sokkal jobb, semmint megróhatnám. Nem sokára takaros írásodban fogok én gyönyörködni. A megfejtési határ-ido rendesen 8 nap. Annyi idő alatt, aki rá nem nyit a

titokra, 16 nap múlva sem fogja kitalálni. — **Diémár Kálmán.** Olvasd el, amit a mult heti számban e rovatban két olvasó társadnak izentem. Abból megtudod, hogy lakás-czimek közvetítő közlése nem a »Kis Lap« feladata. Ha tehát hajlandó vagy levelezni azzal, aki felszólított rá, közvetlenül hozzája intézett sorokban tudasd ezt vele. — *Több levélről a jövő számban.*

Jó Szív.

Az éhező és fázó iskolás gyermekek javára: *Kis Margitka* 1 forint. — *Nángel Sárka* és *Erzsike* 25 kr.

Az Ég áldása legyen a kegyes adakozókon!

F. b.

Előfizetési felhívás

a

KIS LAP

1899. évi október—decemberi folyamára.

A FOLYÓ évnegyed végéhez közeledvén, kérjük ama t. előfizetőinket, kiknek előfizetésük e hóval lejár, sziveskedjenek megrendelésüket mielőbb megújítani, hogy a lap pontos szétküldése fönn ne akadjon.

Az új évnegyed a »Kis Lap« most folyamában levő 57-dik kötetének második és befejező részét fogja nyújtani, gondosan előkészített és változatos tartalommal, mind szöveg, mind rajzok tekintetében. Az új hosszabb elbeszélés, „Az Inka madara“ czim-mel, nem csak rendkívül érdek-feszítő, hanem egyúttal szinte észrevétlenül sok ismeretet nyújtó olvasmánnyal fog szolgálni; egészen új világba, sajátos viszonyok közé kalauzolja az olvasót s még fokozottabb tetszésre számíthat, mint annak idején az »Omas és Lalla« s a »Jég hátán s az őserdőben« címűek, melyek annyira lebilincseltek a kis olvasók figyelmét. Ez újabb elbeszélést is számos művészi rajz fogja kísélni.

Közölni fog e mellett a »Kis Lap« továbbra is minden számban kisebb **beszélyt, mesét, koronként szindarabot, ismeret-terjesztő czikkeket** és **költeményeket**, mindig rajzok kíséretében. Az állandó rovatok tovább folynak s az év végén megtörténik a **jutalom-kisorsolás** a legszorgalmasabb rejtvény-megfejtők közt.

*

A »Kis Lap« előfizetési ára:

Negyed évre	1 frt
Fél évre	2 „
Egész évre	4 „

Az előfizetések, legcélszerűbben postai utalványon, a »Kis Lap« kiadó-hivatalához (Budapest, VII., Kerepesi-ut 54. sz. Athenaeum-épület) intézendők.

A »KIS LAP« kiadó-hivatala.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Budapest, Kerepesi-ut 54. sz., Athenaeum-épület.
Nyomtatja a kiadó-tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai r. társulat Budapesten.